

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de erroribus Pelagianorum, de gratia, de iustificatione & merito,
de virtutibus theologicis & quatuor cardinalibus, ac de ineffabili mysterio
incarnationis

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniae Agrippinae, 1671

§. I. Tribus conclusionibus difficultas proposita resolvitur

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77177)

ARTICULUS I.

Quisnam sit terminus primarius & principalis praedestinationis Christi?

1. **C**hristum Dominum verè esse prae-
destinatum, concedunt omnes Theologi, & patet
ratione, qua utitur D. Thomas hic art. 1. Om-
ne quod fit in tempore, est à Deo praeordinatum
ab aeterno, cum ordinatio divina nequeat in
tempore incipere ratione immutabilitatis Dei:
Sed in tempore factum est, quod Christus mul-
ta dona gratuita & supernaturalia consequere-
tur, praesertim filiationem Dei naturalem, & vi-
sionem beatificam: Ergo hoc erat à Deo ab æ-
terno praeordinatum: Sed divina praeordinatio
eorum, quae in tempore fiunt per gratiam, prae-
destinatio dicitur: Ergo Christus verè à Deo prae-
destinatus est. Unde hic restat discutiendum, ad
quid primario & principaliter Christus prae-
destinatus sit? Seu quisnam sit terminus prima-
rius & principalis praedestinationis eius?

2. In curis difficultatis resolutione variè opi-
nantur Auctores. Quidam enim, quos supprello
nomine refert D. Thomas ad Rom. an. 1. lect.
3. pro termino primario & principali prae-
destinationis Christi assignant non filiationem divi-
nam sed ejusdem declarationem, ita ut Christus
fuerit praeordinatus, non ad esse, sed ad manife-
stari filium naturalem hominibus. Alij, de quo-
rum numero est Cajetanus, hæc verba Apostoli
ad Roman. 1. *Qui praeordinatus est filius Dei in vir-
tute*, interpretantes, pro termino primario &
principali praedestinationis Christi, constituunt
virtutem miraculorum. Alij vero, inter quos
sunt Aitiodorensis & Scotus, existimant Chri-
stum principaliter fuisse praeordinatum ad glo-
riam animæ, & secundario ad esse personale fi-
lij Dei, sive ad filiationem Dei naturalem.
Idem sentire videntur Durandus, Lorca, &
Yambertus, cum negent Christum esse pro-
priè loquendo praeordinatum ad filiationem
Dei naturalem. Denique Thomista, & alij
Theologi communiter, asserunt filiationem
Dei naturalem esse terminum primarium
& principalem praedestinationis Christi, be-
atitudinem verò, seu visionem beatificam,
aliaque dona supernaturalia animæ Christi
collata, fuisse duntaxat terminum ejus secunda-
rium & minus principalem.

§. I.

*Tribus conclusionibus difficultas proposita
resolvitur.*

Dico primò, terminum primarium & princi-
palem praedestinationis Christi non esse de-
clarationem, seu manifestationem filiationis
Dei naturalis.

3. Probatur primò: Prædestinatio propriè ac-
cepta est in ordine ad terminum qui gratia sit,
facta subiecto prædestinato: Sed manifestatio
filiationis naturalis non est gratia facta Christo,
sed nobis: Ergo Christus non potest dici pro-
priè prædestinatus ad hanc manifestationem,
nec per consequens talis manifestatio potest es-
se terminus primarius & principalis prædesti-
nationis Christi.

4. Probatur secundò: Terminus primarius

A & principalis prædestinationis Christi est illa,
qui ultimò per illam intenditur: Sed manifestatio
filiationis naturalis non fuit finis ultimò
intendus per divinam prædestinationem, quia
fuit ab æterno dispositum, quod Deus fieret ho-
mo, & homo esset Deus: Ergo talis manifestatio
non potest dici terminus primarius &
principalis prædestinationis Christi.

Dico secundò: Etiam virtus miraculorum
non est terminus primarius & principalis præ-
destinationis Christi.

Probatur primò: Virtus miraculorum, cum
sit gratia gratis data, non subiecti cui datur,
sed aliorum respicit utilitatem, ut docet D.
Thomas 1. 2. quæstione 111. articulo 1. Sed
nullus propriè dicitur prædestinari ex ordina-
tione ad aliorum utilitatem: Ergo Christus non
dicitur propriè prædestinatus ad virtutem
miraculorum, subindeque nec talis virtus
propriè dici potest prædestinationis termi-
nus.

Probatur secundò: Licet virtus miraculo-
rum fuerit Christo ab æterno preparata, non
tamen ad illam, ut ad ultimum finem intentum
ordinatus fuit, alias ipsa Christi incarnatio
fuerit ad hanc virtutem ut ad finem ordinata:
Ergo ex ordine ad illam non potest dici Chri-
stus propriè prædestinatus, nec illa vocari po-
test primarius & principalis prædestinationis
Christi terminus.

Dico tertio: Filiatio Dei naturalis, est pri-
marius & principalis prædestinationis Christi
terminus; beatitudo verò, seu visio beatifica
animæ ejus, aliaque dona supernaturalia ipsi
collata, terminus duntaxat secundarius & mi-
nus principalis.

Hæc conclusio colligitur ex varijs locis Scri-
pturæ, praesertim ex illo Apostoli ad Rom. 1.
Qui prædestinatus est filius Dei in virtute: Quibus
verbis explicat præcipuum terminum prædesti-
nationis Christi, & principaliter intentum, ni-
mirum filiationem Dei naturalem. Unde Au-
gustinus lib. de prædestin. Sanctorum cap. 1. &
ex illis verbis Apostoli sic infert: *Prædestinatus
ergo Jesus, ut qui futurus erat secundum carnem filius
David, esset tamen in virtute filius Dei*, subindeque
censet, Christum ut filium David, quod est idem
ac Christum ut hominem, fuisse prædestinatum,
ut esset filius Dei naturalis. Subdit Apostolus
*Secundum spiritum sanctificationis ex resurrectione
mortuorum*, ut declararet terminum secundarium,
ad quem prædestinatus est Christus, ut nimirum
sit sanctus & sanctificator aliorum, & gloriam
resurrectionis per sua merita acquirat. Item
Joan. 1. explicatur terminus primarius prædes-
tinationis Christi, cum dicitur: *Et Verbum factum
est*; secundarius verò, cum subditur: *Et
vidimus gloriam ejus, gloriam quasi unigeniti à Patre,
plenum gratia & veritate*.

Ratio etiam suffragatur. Et in primis quod
filiatio Dei naturalis sit terminus prædestinati-
onis Christi, ostenditur contra Durandum, Lor-
cam, & Yambertum, ratione desumpta ex
prædicto Apostoli testimonio. Ad id, quod
Christo ut homini convenit in tempore ex gra-
tia, prædestinatus est ab æterno: Sed Christo ut
homini convenit per gratiam unionis in tempo-
re, esse filium naturalem Dei: Ergo Christus ut
homo prædestinatus est ab æterno filius Dei na-
turalis, subindeque filio naturalis est sua præ-
destinationis terminus. Major constat, nam ex

Angustinum, prædestinatio est preparatio gratiæ: Sed gratia Christo ut homini in tempore communicata, est illi preparata à Deo ab æternis: Ergo ad id quod Christo ut homini convenit, in tempore ex gratia, prædestinatus est ab æterno. Minor, præterquam quod ex objectionum solutionibus constabit, probatur. Licet personæ Christi, ut subsistenti in natura divina, naturale sit esse filium naturalem Dei, non tamen est ei naturale secundum humanam naturam: Ergo esse filium Dei naturalem, ut in humanitate subsistentem, convenit Christo ut homini ex gratia. Quare D. Thomas prædicta Apostoli verba exponens, lect. 3. sic ait: *Prædestinatio potest attribui personæ Christi, secundum quod subsistit in humana natura, licet non attribuitur ei, prout subsistit in divina, unde & Apostolus prius Filium Dei incarnatum esse præmiserat, & postea prædestinationem ei attribuit, ut intelligatur prædestinatus esse secundum quod factus est ex semine David secundum carnem. Quibus verbis aperte docet, Christum ut hominem fuisse prædestinatum ut esset filius Dei naturalis, subindeque filiationem Dei naturalem, esse suæ prædestinationis terminum.*

Deinde quod talis filiatio sit primarius & principalis prædestinationis Christi terminus, visio autem beatifica, terminus duntaxat minus principalis, contra Scotum & Altifiodorem sem ostenditur. Ille dicitur terminus primarius & principalis prædestinationis Christi, qui fuit primò & principaliter intentus & subsecutus ex ejus prædestinatione: Sed filiatio Dei naturalis fuit primò & principaliter intentata in Christi prædestinatione, non autem visio beatifica, cum hæc sit quid divinum tantum participativè, illa vero sit quid divinum per essentiam: Ergo filiatio Dei naturalis, est primarius & principalis terminus prædestinationis Christi, visio autem beatifica, terminus duntaxat secundarius & minus principalis.

Confirmatur & magis illustratur hæc ratio: Unio ad Deum secundum esse, quæ præstatut à gratia unionis, perfectior est unione ad Deum secundum operationem, in qua consistit beatitudo: Sed quod excellentius est, ad inferius ut ad finem non ordinatur: Ergo humanitas Christi non fuit ordinata ad unionem hypostaticam ut medium, & ad beatitudinem ut finem, sed contra beatitudo ut fini subordinatur unioni hypostaticæ, & consequenter non fuit prædestinata ad beatitudinem ut finem & terminum principalem, sed ad filiationem naturalem Dei.

§. II.

Difficile argumentum proponitur, & variæ illius solutiones referuntur, ac refelluntur.

Contra ultimam conclusionem objici solet difficile argumentum, ad probandum filiationem Dei naturalem, non esse terminum prædestinationis Christi, seu Christum, ut hominem, non esse propriè prædestinatum ad esse filium Dei naturalem. Nam prædestinatio subiecti ad aliquem terminum, petit quod terminus in subiecto non includatur: Sed filiatio naturalis intrinsecè includitur in Christo, quatenus homine: Ergo Christus ut homo, non potest propriè esse prædestinatus in filium Dei naturalem, nec per consequens filiatio Dei naturalis, esse terminus prædestinationis Christi. Major con-

stat, nam subiectum prædestinationis petit prius esse quam terminus, illique ex gratia convenit terminus ad quem ordinatur, & ad ipsum pervenit ex vi prædestinationis: quæ salvari nequeunt, si terminus in subiecto includatur. Minor verò sic ostenditur: Christus ut homo est compositus ex subsistentia Verbi & humanitate: Sed subsistentia Verbi essentialiter est filiatio: Ergo est compositus ex natura humana, & filiatione naturali divina, & per consequens includit filiationem Dei naturalem.

Mirum est quantum hæc difficultas, Theologorum ingenia torquat, & in quam varios dicendi modos eos abire compellat.

In primis Vazquez hic disp. 90. cap. 4. ut ab ea facile se expediat, aserit subiectum quod prædestinationis Christi, non esse Christum, ut hominem, sed duntaxat ipsam humanitatem assumptam, quæ à subsistentia Verbi, & consequenter à filiatione Dei, realiter distinguitur.

Verum hæc solutio & doctrina facile potest refelli, tum autoritate, tum duplici ratione D. Thomæ hic art. 1. ad 2. ubi sic discurreit: *Quidam dixerunt prædestinationem intelligendam esse de natura non de persona Christi, quia scilicet humana natura facta est hæc gratia, ut uniretur Filio Dei in unitate personæ. Sed secundum hoc locutio Apostoli (dicentis ad Rom. 1. Qui prædestinatus est Filius Dei in virtute) est impropria, propter duo. Primò quidem ratione communi, non enim dicimus naturam alicujus prædestinari, sed ipsum suppositum; quia prædestinari est dirigi in salutem, quod quidem suppositum est agentis propter beatitudinis finem. Secundo ratione speciali, quia esse Filium Dei, non convenit humane nature, est enim hæc falsa, humana natura est Filius Dei: nisi forte quis velit sic exponere extortâ expositione: Qui prædestinatus est Filius Dei in virtute, id est, prædestinatus est ut humana natura uniretur Filio Dei in persona: relinquitur ergo quod prædestinatio attribuitur personæ Christi, non quidem secundum se, vel secundum quod subsistit in divina natura, sed secundum quod subsistit in humana natura. Quibus verbis duas assignat rationes, quibus Vazquezi doctrina convellitur. Prima est:*

Illi convenit propriè prædestinari, cui convenit dirigi in finem: Atqui dirigi in finem, cum sit quoddam moveri, non convenit propriè nature, sed supposito: Ergo nec prædestinari. Minor constat, quia sicut natura non agit ut quod, sed suppositum, ita non movetur ut quod. Secunda verò sic potest proponi: Prædestinatio Christi ordinatur ad hoc ut subiectum ejus sit filius Dei naturalis, juxta illud Apostoli ad Rom. 1. *Qui prædestinatus est Filius Dei in virtute: Sed humanitas Christi ad hoc non ordinatur, cum non possit dici filia Dei, sicut in naturalibus, humanitas Petri non dicitur propriè filia Pauli, nec genita, nisi ut quo, quia actiones sunt supposito- rum, tam elicitive, quam terminative, juxta illud Aristotelis: Natura humana non flet, neque nec;*

sed Socrates flet, & Callias nec: Ergo humanitas non est subiectum prædestinationis Christi, sed suppositum Christi, ut subsistens in natura humana. Unde D. Thomas exponens prædicta verba Apostoli lect. 3. sic ait: Prædestinatio potest attribui personæ Christi, secundum quod subsistit in humana natura, licet non attribuitur ei, prout subsistit in divina.

Secundus dicendi modus est Cajetani hic art. 1. §. *Secunda autem conditio, ubi Christum ut hominem docet considerari posse dupliciter: primò ut incarnatum, abstrahendo à vero modo incarnationis*

SSII 3 tionis